

Saare maakonna arengustrateegia koostamine

Valdkondlik töörühm: kestlikkus ja kliimapoliitika

3.06.2022 kell 10-12.30

Kuressaares

Osalesid: Renate Pihl, Merit Kindsigo, Anne-Ly Torstensson, Sigrid Valter, Jaan Mehik, Agne Peetersoo, Terje Nepper, Käthe Pihlak, Kalle Kukk.

Juhatas ja protokollis: Jaanika Tiitson

Jaanika Tiitson tutvustas arengustrateegia koostamise protsessi, metoodikat ning selle töögrupi valdkonnas juht- ja töörühma poolt esile toodud probleeme. Ühiselt vaadati need üle ning tehti lisandusi. Sõnastati 2 kõige olulisemat probleemi ning soovitud seisundid 2035:

1. Saare maakonnal puudub strateegiline kliimapoliitika

- Protsessil puudub peremees ehk keskne juhtimine ja koordineerimine.
- Sellest tuleneb ka olemasoleva olukorra kaardistamise, mõtestamise, laiapõhjalise roheleppe/kliimakava ning elluviimismehhanismide puudumine.
- Lääne-Eesti saarestiku biosfäärikaitseala kui maakonnale väga olulist programmi ei koordineeri keegi.
- Saare maakonnal on potentsiaali olla kliima ja kestlikkuse valdkonnas edumeelne piirkond, kuid me ei kasuta seda võimalust ära.

Soovitud seisund 2035:

- Saaremaa, Muhu ja Ruhnu on Bornholmi ja Gotlandi kõrval kõige tuntumad Läänemere rohesaared.
- Maakonnal on toimiv strateegiline meeskond, kes juhib rohevaldkonda.
- Lääne-Eesti saarestiku biosfäärikaitseala keskus asub Saare maakonnas, teiste maakondadega tehakse aktiivset koostööd tegevuste kavandamisel ja läbiviimisel.
- Saare maakonnal on kogukondi kaasates seatud ambitsioonikad, tegevuskavaga kaetud ja süsteemselt elluviidavad kliimaalased eesmärgid.

2. Keskkonnahoidlik eluviis ei ole elanike ja turistide jaoks mugavalt kättesaadav.

- Maakonnas ei ole piisavalt rakendatud ringmajanduse, taaskasutuse, jäätmete sorteerimise ja kasutuselevõtu võimalusi.
- Teadlikkus erinevates keskkonnahoidu puutuvates teemades on vähene, kestlikkus pole piisavalt väärtustatud.
- Saarte majandus ja turism sõltub erinevatest suure CO₂ jalajäljega ühistranspordivõimalustest.

Soovitud seisunud 2035:

- Keskkonnahoidlik eluviis ja tegutsemine on nii kohaliku inimese kui turisti jaoks väga lihtsasti tarbitav. Erinevad avalikud ja erateenused on kujundatud nii, et kestlikkus ja keskkonnasõbralikkus on neisse sisse kavandatud ega eelda tarbijalt lisapingutust.
- Saare maakonna energeetikakasutus on säästlik ning roheline.
- Saare maakonna elanikud on keskkonnateadlikud, näiteks teavad oma tegevuste CO₂ jalajälge.
- Ettevõtted ja avaliku sektori asutused kasutavad keskkonna väärtustamisega seotud kvaliteedimärgiseid.
- Saare maakonnaga seotud ühistranspordiviisid on võimalikult keskkonnasõbralikud.

Toodi ka välja asjaolusid:

- looduskaitsepiirangud võivad toimida vastupidiselt soovitud eesmärgile. Kui piiranguid saab palju või need on väga ranged (välistavad inimese ja looduse mõistliku koostoimimise), siis võib nende mõju osutada kokkuvõttes inimeste hoiakute ning koostöövalmiduse osas negatiivseks. Kui vaadata ainult majanduslikust vaatest, võib looduskaitse olla arenenud tööstuspiirkondadega võrreldes konkurentsivõimet nõrgestav faktor.
- Meie maakonna saarte nimed seostuvad Eestis tarbijale puhta looduse ja maheda toodanguga. Intensiivne põllumajandus ei ole pikas vaates keskkonna seisukohast jätkusuutlik. Samas ka eesmärk „Mahe Saare maakond“ ei ole veel reaalne ega mõistlik: näiteks on mahetoodang jätkuvalt kallim ning me ei peaks tingimata alati eelistama ka välismaist mahetoodangut kohalikele tavatootele. Pigem on olulisem jõuda maakonna toidusõltumatuseni (suudame oma rahva ise ära toita) ning sõnastada sinna juurde suurem keskkonnahoiualane eesmärk.